

Ƙapiya Sën Paulus Kevu Netu Luu Vu Kerisi-yi-alam Vu Timoti

¹ Sa Paulus sën Anutu ggooin sa raƙ bevong sa tu Kerisi Yesu yi sinarë in bë sa nanër rangah nabë Kerisi Yesu yoh vu bë gevong bemehönon demedo malaj-tumsën. ² Lob sa ƙevu ƙapiya sënë yök vu hong Timoti in sahëg neving hong nebë sën sa nalug hong. Hil Mehöböp Kerisi Yesu luho Ama Anutu degevang hir semusën nyëmasën vu hong bekwaj pesivin hong gedegevang bayom gëp revuh.

Hil Su Nid Namum In Bengö Nivesa

³ Sa ƙenug lo detu Anutu yi hur wirek medeneko yi raƙ, lom sa nesepa loƙ vahaj menehevong nebë saga ving, lob sa neseggi loƙ ayog menehango, rëƙ maƙ sa nehevong niröp. Lob sa najom raƙ in hong los kwag vesa vu yi in hong raƙ buk pin. ⁴ Sa kwag nevo sën gesu wirek lo, om sa nehevong rot buk gerangah bë sa galë hong gökin, loƙ mëm sëƙ kwag vesa jaƙ los dahis.

⁵ Lob sa kwag nevo bë ayom neya timu vu Anutu yönon, gaƙ su genetetuhin rë. In bum avëh Lois vong ving nyëmuginsën, lob atam Ainike sepa loƙ vaha bevong ving, log seraƙ nim bë hong nebë saga gwëbeng ving. ⁶ Om sa bë nanër vu hong nabë: Sa hebë nemaƙ raƙ hong wirek, loƙ mëm Anutu vo semusën vu hong in bë gwevong yi huk. Om gegwee doƙ semusën saga beniwëëƙ jaƙ. ⁷ In

Anutu su vong Anon Vabuung vu hil in bë hil agöneng in hil rë, gaḵ vong vu hil in bë hil nid wëëḵ bahëd geving mehönön, behil ngo gegin hil nivesa. ⁸ Om su nim namum in hil Mehöböp begegöneng in sën genanër yi gägeḵ rangah lo. Gesu nim namum in sën seyam nado loḵ ḵarabus in yi mehö sa agi. Gaḵ mëm gweḵo niwëëḵ vu Anutu bekwerë maggin jaḵ Bengö Nivesa geving sa. ⁹ In Anutu ḵo hil yah vu yi beggoin hil raḵ in bë hil sepa doḵ ngaa niröp mu. Su vong nebë sënë raḵ sën hil nehevong ngaa nivesa lo rë, gaḵ vong yoh vu yö kwa besemu hil nyëmasën, degwa raḵ Kerisi Yesu. In nër vorot loḵ buk sën yö nahën gesu tung yageḵ los dob rë lo bë rëḵ gevong nabë saga. ¹⁰ Rëḵ mëm gwëbeng Kerisi Yesu, mehö sën ḵo hil vër in hil ngaa nipaya nyëvewen lo, töḵ yam rangah ggoveḵ ya betateḵin gägeḵ sënë lo degwa rangah vu hil. Log tateḵin yam rangah bë: Nabë hil gevong geving Bengö Nivesa, og hil rëḵ medo malad-tumsën degwata los degwata, gaḵ hil su rëḵ nadiiḵ bemalad nama na veröḵ yi rë.

¹¹ Lob tato sa bë sa natu yi sinarë benanër Bengö Nivesa sagi rangah getahu mehönön doḵ, ¹² om sën gwëbeng setöḵ raḵ maggin. Rëḵ mu sa su niḡ nemum in rë, in sa naraḵ mehö sën sayog neya timu vu yi lo ni, gesa naraḵ ni bë yoh vu bë rëḵ gegin ngaa sën tung loḵ yam sa nemag lo nivesa rot, beberup doḵ buk sën hil bare mala lo. ¹³ Om gësepa doḵ gägeḵ niröp sën senër tato vu hong wireḵ lo, los ayom na timu vu yi bahëm geving yi losho yi alam, in Kerisi yi mehö hong. ¹⁴ Yönon, Anutu tung ngaa nivesa anon sënë loḵ ya nemam in bë gwëgin, om gwëgin nivesa jaḵ Anon

Vabuong sën nedo loḵ hil ayod lo yi niwëek.

¹⁵ Log gëraḵ ni vorot bë alam pin vu distrik Asia*, ving Pugelus luho Hermogenes, bedeneruu demij vu sa gesu denegga raḵ sa ggökin rë. ¹⁶ Rëḵ sa najom raḵ vu Anutu bë semu Onesiporus losho yi alam, in nevonḡ besayog nivesa neraḵ yah beron ngahisekë. Su ni nemum in sën sa nado qarabus agi rë, ¹⁷ gaḵ yam Rom lom sero sa niwëek rot betoḵ vu sa. ¹⁸ Om Mehöböḡ kwa pesivin yi doḵ buk sën duk nom dob lo. Yönon, ngaa pin sën nevonḡ ggëḡ Epesus wirek in doḵ vu sa lo, saga gëraḵ ni venuh.

2

Genatu Yesu Kerisi Yi Hur-begö-yi Nivesa

¹ Om nalug-e! Gweko semusën sën Kerisi Yesu nevo vu hil nyëmasën lo in doḵ vu hong begebare niwëek. ² Log gageḵ pin sën senër rangah vu mehönon ngahisekë meḡengo lo, og genanër vu alam nijvesa vahi sën su rëḵ dekeyëh ayem rë lo, in mëm na denanër na vu alam vahi geving. ³ Genatu Kerisi Yesu yi mehö-begö-yi nivesa ti megekwerë maggin los kwam vesa nabë sa. ⁴ In mehö-begö-yi og su yah nejom huk agga ngwë ving rë, gaḵ netahu yi loḵ begö mu, in bë mëm ala sën ko arë in bë natu yi mehö-begö-yi lo kwa vesa in yi. ⁵ Gekwam bo mehö sën nesorög in bë kesuu alam vahi lo rë! Nabë su sepa doḵ horek sën denenër bë alam desepa doḵ medekesuu sir lo rë, og su yoh vu bë rëḵ kesuu meḡeko madub rë.

⁶ Log mehö sën nevaroh nos loḵ huk anon benevonḡ huk böḡ in lo, rëḵ geḵo nos nyë namugin

mega. ⁷ Kwam bo sa gagek sënë nivesa rë, loḵ mēm Mehöböp rëḵ tateḵin pin degwa vu hong megejaḵ ni. ⁸ Log kwam bo Yesu Kerisi sën yi degwa vu Davit* lo, nabë diiḵ, rëḵ kedi raḵ yah vu bedub yoh vu sën sa nanër loḵ Bengö Nivesa lo. ⁹ Yiḵ sa nanër Bengö Nivesa sënë rangah, om sën sa neḵerë maggin raḵ agi. Yönon, deduu sa ahon raḵ sëng nebë sën sa mehö nig paya ti, rëḵ mu su deyoh vu bë denaduu Anutu yi gagek rë. ¹⁰ Om sën sa nig wëëḵ meneḵerë maggin pin sën netöḵ vu sa lo, in bë sedoḵ vu alam sën Anutu ggooin sir raḵ bë denatu yi alam lo. In Kerisi Yesu geḵo sir nah bedemedo geving Ama medemedo nivesa rot los vunëḵ vunëḵ yaḵeḵ yi degwata los degwata.

¹¹ Gagek sënë og yönon:

Nabë hil dahun hil bayod na timu vu yi,
og yiḵ nebë sën hil adiiḵ ving yi.

Om nabë hil geving nabë saga yönon,
og hil rëḵ medo malad-tumsën geving yi geving.

¹² Log nabë hil ḵerë vanë bebare nidwëëḵ,
og hil rëḵ natu alam los bengöd megegin ngaa pin geving yi.

Gaḵ nabë hil nanër nabë hil dugin yi,
og rëḵ nanër nabë yi dugin hil geving nabë saga.

¹³ Hil mehönon su nehevong yoh vu hil gagek rë,
rëḵ Kerisi og yö nesepa loḵ yi gagek menevong yoh vu.
Gaḵ su yoh vu bë rëḵ pekwë yi besepa doḵ aggata ngwë rë.

Hur Sogek Arëj Neggëp Nivesa Raḵ Anutu Mala

14 Om gebër kwaj in gagek sagi, gegenanër niwëek vu sir nabë su dengis begö jak gagek meris meris, in ngaa nebë saga og su nelok vu mehönnon rë. Gaḵ nevonḡ paya vu alam vahi sën vare denengo lo benevasap sir. 15 Gegwëp genatum in ngaa sën gevong bAnutu kwa vesa in hong lo. Gwevonḡ huk nivesa begetatekin Anutu yi gagek anon niröp in lob su nim namum in Anutu mala. 16 Gaḵ genajul in gagek meris meris sën su nesepa lok Anutu yi gagek rë lo, los gagek kwamasën sën anon nema lo, in ngaa nebë saga neli alam yah gedeneruu demij vu Anutu. 17 Gagek nebë sënë nevasap hil nebë sën pegges böp nevonḡ behil vahad lu ngaa nediik lo. Lob Humenaius luho Piletus delok ya ngaa sënë. 18 Luho devuu gagek anon ya gedenenër bë hil kedi raḵ yah ggovek ya, gaḵ hil su rëḵ kedi jak vu bedub gökin nah rë. Lob dekepë alam vahi raḵ gagek tetuhinsën saga bedeggërin sir yah gedevuu Kerisi ya. 19 Rëḵ mu mudeng sën Anutu varah luk ya lo nare niwëek begagek neggëp raḵ bë, “Mehöböp yö raḵ yi alam nij.” Log gagek ngwë neggëp ving bë, “Alam pin sën denenër bë Mehöböp yi alam sir lo, og degevuun gaa nipaya na gesu degevonḡ!”

20 Log lok mehö-los-bengö yi beggang, og gabum su goor los seriva yö meris nedo rë, gaḵ vahi og desemu raḵ kele los ngagek. In vahi og denevenah in nos böp yi, gevahi og denegga nos lok raḵ buk.

21 Om nabë mehöti gevuu ngaa nipaya sën sa nanër agi na, og yi rëḵ nabë gabum malangeri sën nos böp yi lo beyoh vu bë Mehöböp benah bemedo in rëḵ gevong huk nivesa vesa pin jak.

22 Log gebeya in ngaa nipaya paya sën magëm

los avö ayoj nevu nevu in lo, gaḵ gesepa doḵ ngaa niröp. Gwevong noh vu hong gägek sën genenër lo. Ahëm geving mehönon, geham los alam sën denejom raḵ ya vu Mehöböḵ los ayoj niröp lo medo jevuh ti. ²³ Genajul in alam sën denevengwëng raḵ gägek meris meris los kwamasën lo, in geraḵ ni bë ngaa nebë saga nevong balam deneggök sir in gägek. ²⁴ In Mehöböḵ yi hur og su neggök alam in gägek rë, gaḵ nemala yes vu alam pin. Netateḵin gägek vu sir nivesa genejom yi ahon gesu nevo loḵ yah nipaya vu sir rë.

²⁵ Log bë mehö la demehoo yi gägek, og ne-tateḵin gägek degwa niröp vu sir los ahë yes, in Anutu maḵ rëḵ gevong bedegërin ayoj medejaḵ gägek anon ni nivesa. ²⁶ In Satan ḵo sir loḵ yi gegweeng in bë degevong noh vu kwa, rëḵ mu nabë denakah sir vër in, og mëm rëḵ kwaj bo ngaa niröp mu gökin.

3

Ngaa Nipaya Ngahiseḵë Rëḵ Berup Jaḵ Gëḵ Hus

¹ Sa bë gejaḵ ni nabë dus jaḵ in dob sënë govek na, og buk nipaya rëḵ berup menatök vu hil. ² Alam rëḵ kwaj bo sir mu, gemalaj sepa monë lu ngaa rot. Degeko sir jaḵ nabë sir alam böḵ gedegelë alam vahi nabë sir ngaa meris mede-nanër gägek nipaya jaḵ sir. Su rëḵ degebë nengaj vu amaj lu ataj hir gägek rë, log su rëḵ kwaj vesa in ngaa nivesa sën alam denevong vu sir lo rë. Gesu rëḵ degönengin Anutu rë. ³ Su rëḵ ahëj geving naluj los amaj gataj lu ngaa rë, gesu rëḵ ahëj nakul rë. Rëḵ denanër gägek kuungsën jaḵ mehönon ngwë,

log su rëk denajom sir ahon rë, gaḵ rëk desepa doḵ yö kwaj medegeḵo sir jaḵ jaḵ los ahëj sengën. Berëḵ degelë ngaa nivesa pin nabë nipaya, ⁴ log rëḵ debo hir alam doḵ na alam nij paya nemaj. Rëḵ degevong ngaa jeggin jeggin gesu degöneng in rë. Rëḵ degekuung nabë sir los bengöj, gesu rëḵ malaj sepa Anutu rë, gaḵ rëḵ malaj sepa ngaa pin sën nesemu los nereyiiv navij lo. ⁵ Rëḵ dena soda los raro bavij nanër nabë Anutu-yi-alam sir, rëḵ mu ma gerëḵ denanër nabë ngaa meris besu niwëëḵ neggëp loḵ rë. Om ham su gwa jaḵ alam nabë sënë.

⁶ Log alam la nebë sënë ving, og rëḵ denadëgek mededoḵ na beggang in bë detetuhin avëh kwaj masën bedesepa doḵ hir gageḵ. Avëh nebë sënë og medo mekwaj nesero aggata sën kevoh hir ngaa nipaya na lo, gemalaj anon in ngaa aggagga medenevuu raḵ raḵ. ⁷ Denevong in bë dejak gageḵ degwa ni, rëḵ su deyoh vu bë denatöḵ jaḵ gageḵ anon sënë rë. ⁸ Alam nebë sënë denevong ayej vu gageḵ anon nebë sën alam-yuj-töksën luu devong ayej vu Moses yi gageḵ wirek lo, Yanes luho Yabres. Alam nebë sënë og kwaj nesepa loḵ ngaa nipaya mu, gesu denevong ving Anutu yönon rë. ⁹ Rëḵ mu hir ngaa sënë su rëḵ na meböpata jaḵ rë, gaḵ rëḵ alam pin dejak ni nabë ngaa kwamasën nebë sën Yanes luho Yabres hir ngaa wirek lo.

Genajom Anutu Yi Gageḵ Ahon

¹⁰ Gaḵ hongëḵ genesepa sa wirek, om gerak gageḵ sën sa nanër vu mehönön lo ni vorot, gegerak ngaa pin sën sa nehevong lo ni ving. Gerak huk sën sa bë gevong banon jaḵ lo ni, gegerak ni bë sayog neya timu vu Anutu yönon.

Gerak ni bë sa su ahëg sengën nerak pevis rë, gax sahëg neving alam pin besa nekerë maggin los kwag vesa. ¹¹ Gerak ngaa nipaya sën alam dedeginengin rak sa lo, los vanë sën tøk vu sa ggëp Antiok los Ikonium geLustra lo ni. Yönon, gerak ngaa maggin pin sën sa nekerë lo ni bë netøk vu sa, rëk mu Mehöböp nevo sa vër in ngaa pin saga. ¹² Yönon, gerak ni bë alam pin sën denesepa loK Kerisi Yesu bedenevongin bë degevong noh vu yi gagek lo, og rëk denatøk vu vanë. ¹³ Rëk mu alam nij paya los alam gagek kuungsën saga rëk detetuhin alam vahi. Log yö rëk detetuhin sir geving, lob mëm rëk nij paya jak na verøk yi rot.

¹⁴ Rëk mu hong, og gesepa dok gagek sën detahu hong loK begerak ni vorot bë gagek anon lo. Om kwam bo alam sën denetahu hong lo, ¹⁵ log kwam bo nah Anutu-yi-kapiya vabuung, sën wirek ngo genahën hurmahen gegerak ni rot beberup gwëbeng agi. Kapiya sënë yoh vu bë bo kwa vu hong megejak sënë ni nabë: Bë ayom na timu vu Kerisi Yesu og mëm rëk geko hong nah vu Anutu begemedo nivesa geving yi. ¹⁶ Gagek pin sën neggëp loK Anutu-yi-kapiya lo, og Anutu yö nër vu yi alam bedekvu yam rangah beyoh vu bë dok vu hil. Gagek sagi nevo kwa vu hil, genetato hil ngaa nipaya rangah vu hil, log neggërin hil yah benetato aggata niröp vu hil, ¹⁷ in bë hil sën Anutu-yi-alam hil lo anoh vu rot bemedo in hil gevong huk nivesa vesa pin niröp.

4

Getatekin Anutu Yi Gagek Anon Niröp

1 Kerisi Yesu rëk gengo alam-malaj-vesa los alam-diiksën hir gagek, om sa nanër niwëek vu hong gëp Anutu mala, gegëp Kerisi Yesu sën rëk duk nom dob menatu ala lo mala nabë: 2 Genanër yi gagek rangah! Nabë alam degebë nengaj vu, ma nij dëlin, og ggovek gehongek pasang genanër jak buk pin, in gwelu ayoj medegërin sir. Genanër hir ngaa nipaya rangah vu sir. Gegwejiin sir nabë desepa dok aggata nivesa. Su nim tebö jak, gak genajom hong ahon megetahu sir nivesa. 3 In nahub rë og mak su rëk degebë nengaj vu gagek anon rë. Gak rëk ahëj geving gagek mewis mewis begetup deserög in nabë degebë nengaj vu tato-vaha agga ti ti lo in degevong bahëj nivesa. 4 Lob rëk degemir nengaj vu gagek anon, gedegërin sir nah vu keriiing los gagek kuungsën. 5 Rëk mu hong, og gwëgin hong nivesa begesepa dok ngaa niröp mu. Gebare niwëek megweko vanë. Gegemedo megenanër Bengö Nivesa rangah nabë sinarë lo, lob gesemu hong huk pin megwero, gesu nim tebö in.

Paulus Vongin Semu Yi Huk Begovek Na

6 In sa, og yik vong bë sa nig kök keseh nebë sën denekeseh wain tu seriveng vu Anutu lo. Yönon, sa buk ggovek ya bedus rak bë sa nadiik. 7 Sa nasis begö nivesa rak buk, lob ggovek ya. Gesa nig wëek mesa neserög rot, om sëk sewah na. Sayog neya timu vu Yesu rot menado. 8 Lob sa madub nivesa sën tato nabë sa mehö yohvu lo neggëp, om Mehöböp rëk bo vu sa dok buk sën hil bare mala lo in yik rëk gengo mehönon hir gagek meseggi niröp. Su rëk gevong vu sengo timu rë, gak rëk gevong

vu alam pin sën kwaj nevo bedenevongin bë duk nom lo.

Gagek Hus

⁹ Nabë geyoh vu bë genam vu sa, og su genaköpek, gaḵ genam pevis. ¹⁰ In Demas ahë neving ngaa-dob-yi bevuu sa ya geya Tesalonika, log Kreskens ya distrik Galata, geTitus ya distrik Dalmatia. ¹¹ Gaḵ yik Lukas yö timu nahën nedo ving sa. Om gwëko Markus sepa bemelu nam, in mehö nivesa beyoh vu bë dok vu sa balu gevong huk dok ti. ¹² Gaḵ Tukikus, og sa hevong ya Epesus. ¹³ Bë genam, og gwëko tob-ayöong-yi sën sa hebë meneggëp Karpus ben vu Troas lo, los ɣapiya sën neggëp ving lo, megenam. Gesu kwam birek in sipsip navi sën hil nekevu gagek raḵ lo, gaḵ gwëko nam geving. ¹⁴ Gaḵ Aleksander sën mehö nesemu dëg lu ngaa raḵ kopa lo, og mëm nevong paya vu sa rot, om Anutu rëḵ bo dok nah nyëvewen vu yi noh vu ngaa sën nevong lo. ¹⁵ Om ngo gwegin hong nivesa vu yi geving, in nesis begö raḵ he gagek benemehoo he rot.

¹⁶ Log sën sa nare gagek nyëdahis lo, og mehöti su nare ving sa meneloḵ vu sa rë. Gaḵ alam pin deveya in sa, rëḵ yik ggovek gesa najom raḵ vu Anutu bë su bo dok nah vu sir. ¹⁷ Rëḵ mu Mehöböp nedo ving sa bevo niwëek vu sa in bë mëm Bengö Nivesa berup niröp gëp savig begëp rangah vu alam dahis medegengo, lob Anutu vo sa vër in reggu bemën saga avi. ¹⁸ Lob Mehöböp rëḵ geḵo sa vër in ngaa nipaya pin sën nabë degevong vu sa lo, gegeḵo sa na yi nyëg nivesa vu yagek. Om hil gaḵo arë jaḵ na vavunë degwata los degwata. Yönon.

¹⁹ Log genanër sayeg vu Priska luho regga Akwila losho Onesiporus yi alam nabë sa kwag nevo sir. ²⁰ Erastus nedo Korint, log Tropimus og nirak, lob sa hebë meneggëp Miletus. ²¹ Nabë genam, og genam pevis dok buk nivesa sën ayööng yö nahën agi. Ebulus luho Pudens geLinus luho Klaudia belosho hil arid lo pin denër bë kwaj nevo hong. ²² Mehöböp medo dok ayom, log Anutu gevong semusën vu ham.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3